

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0164-214
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Херсонський державний університет.
ID ОП у ЄДЕБО	27687
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	01 Освіта / Педагогіка
Дата засідання	28.12.2019
№ протоколу	№ 46
Доповідач	Демченко О.П.

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<> наявні

<> виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

<> відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

<> встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<x> відсутні

Обґрунтування:

Підстави для прийняття рішення про відмову акредитації відсутні. Відомості, подані в документах достовірні; робота експертної групи під час виїзду проходила згідно погодженого плану, не виявлено фактів створення представниками ЗВО перешкод для її роботи; вагомих підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється, не встановлено.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	<p>Має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. До формування ОП (її цілей та програмних результатів навчання) долучались наступні стейкхолдери: здобувачі вищої освіти, академічна спільнота та роботодавці.</p> <p>дозволяє підготувати вчителів, що викладають декілька навчальних предметів (Біологія та Основи здоров'я), що враховує особливості Херсонського регіону.</p> <p>Відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій 8-го кваліфікаційного рівня</p> <p>Недостатньо враховано досвід аналогічних іноземних програм при формуванні цілей і програмних результатів ОП.</p> <p>У ОП зазначений НРК України</p>	В	<p>Ширше враховувати при формулювання цілей ОП досвід аналогічних програм вітчизняних ЗВО</p> <p><i>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</i></p>

		– 7 рівень, втім другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	<p>Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів складає 90 кредитів ЄКТС, дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти складають більше ніж 25% (24 кредити ЄКТС).</p> <p>Усі освітні компоненти викладаються відповідно до структурно-логічної схеми, наведеної у ОП. Спектр дисциплін вільного вибору студента за циклом загальної підготовки великий (біля 90 дисциплін) і студенти можуть вибирати різні.</p> <p>Всі освітні компоненти за своїм змістом відповідають предметній області спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія і здоров'я людини). Усі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами нормативної та варіативної складової ОП.</p> <p>Практична підготовка здобувачів забезпечується через виробничу та переддипломну практику, що дозволяють здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.</p>	Е	<p>У ОП визначено форму підсумкової атестації «Комплексний іспит за фахом», що включає три дисципліни, зокрема «Методика навчання основ здоров'я та екології», а навчальному плані вивчається дисципліна ОК 4 «Методика навчання основ здоров'я».</p> <p>Відповідно в ОП та навчальному плані присутня лише одна дисципліна, відсутні дисципліни, яка забезпечують реалізацію мети ОП і відповідну кваліфікацію до здійснення професійної діяльності в умовах закладів середньої освіти.</p> <p>Також назва дисципліни, введеної до складу іспиту (вказано «екологія») і дисципліна «Екологія та філогенія органічного світу» не відповідає кваліфікації «Учитель біології»</p> <p>Виробнича практика включає асистентську та на робочому місці вчителя біології ЗЗСО і</p>

		<p>Не реалізується дуальна освіта. Виробнича практика відрізняється базами та програмою на різних формах навчання (заочна і денна). Студенти, що навчаються на денній формі навчання не мають можливості пройти практичну підготовку в закладі ЗЗСО, а заочної форми навчання – у ЗВО.</p>	<p>класного керівника. Переддипломна проходить на базі науково-дослідних лабораторій кафедри біології людини та імунології ХДУ, що не відповідає кваліфікаціям «Викладач закладу вищої освіти (біологія)», «Учитель біології та основ здоров'я».</p> <p>Виявлено порушення в ОП щодо перехресного вступу, не забезпечено додаткові умови в частині строків навчання та виконання додаткового навчального плану впродовж першого року навчання. Відсутня науково-дослідна практика.</p> <p>У пункті «Придатність до працевлаштування» визначено широкий спектр кваліфікацій, зокрема «Методист заочних шкіл і відділень», «Вихователь-методист», «Професіонали в галузі методів навчання» та ін., проте в навчальному плані відсутні освітні компоненти, які дозволяють сформувати компетентності відповідно до заявлених посад.</p> <p>У звіті ЕГ та на сайті університету відсутнє посилання на програму</p>
--	--	--	---

				<p>практики, що не дає можливості проаналізувати її зміст і завдання.</p> <p><i>Недоліки є суттєвими, можуть бути усунуті в однорічний строк.</i></p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	В	<p>Правила прийому на навчання чіткі та зрозумілі та знаходяться у відкритому доступі на веб-сайті ЗВО та не містять дискримінаційних положень. Правила прийому враховують наявність компетентностей, необхідних для початку навчання за даною ОП (іспит з іноземної мови та фахове випробування – методика навчання біології). На ОП мають змогу вступати особи, що мають попередній рівень вищої освіти бакалавра або спеціаліста неспоріднених спеціальностей.</p> <p>Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності визначено наступними документами: «Положення про академічну мобільність студентів Херсонського державного університету».</p> <p>У ЗВО існує практика визнання результатів неформальної освіти в межах діяльності освітнього центру «Крим-Україна», який</p>	В	<p>Відсутнє додаткове випробування для перехресного вступу.</p> <p><i>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</i></p>

		проводить процедуру атестації здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	<p>Форми та методи навчання відповідають заявленим у ОП цілям і програмним результатам навчання. Викладачі, що забезпечують викладання за ОП, разом з традиційними методами застосовують частково-пошукові та дослідницькі методи навчання.</p> <p>Окремими викладачами розроблені силабуси навчальних дисциплін для студентів.</p> <p>У процесі спілкування з науково-педагогічними працівниками і студентами було виявлено, що в освітньому процесі поєднується навчання та дослідження, яке відбувається, насамперед, у межах виконання експериментальних частин кваліфікаційних робіт магістра.</p> <p>Студенти мають змогу виконувати експериментальні дослідження за темами кваліфікаційних робіт на сучасному обладнанні міжкафедральної лабораторії молекулярної біології (завідувач</p>	В	<p>Не виявлено досвід використання викладачами ЗВО сучасних педагогічних технологій, зокрема проектної, яка відповідає особливостям спеціальності, та інтерактивного навчання. У методах викладання більша увага звертається на проведення експериментів у галузі біології, менше педагогіки та методики, що не відповідає кваліфікації вчителя біології, а не біолога.</p> <p><i>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</i></p>

		<p>С.П. Бесчасний), інших наукових лабораторіях факультету біології, географії і екології.</p> <p>У 2014 р. між ХДУ та Поморською академією підписана угода про реалізацію програми «Подвійний диплом».</p> <p>Робочі програми навчальних дисциплін, розміщені на сайтах кафедр університету, містять лише загальні критерії оцінювання дисципліни в цілому. При цьому відсутній чіткий розподіл норм оцінювання поточного і підсумкового контролю.</p>		
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	В	<p>Форми контрольних заходів та критерії оцінювання регламентуються робочими програмами навчальних дисциплін у відповідності до компетентностей і очікуваних результатів навчання, які знаходяться у вільному доступі на сайті університету.</p> <p>Атестація випускників ОП проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та комплексного іспиту за фахом (еволюція та філогенія органічного світу, методика викладання фахових біологічних дисциплін у ЗВО, методика навчання основ здоров'я).</p> <p>створена комісія із академічної</p>	В	<p>Назва двох дисциплін, які входять до комплексного іспиту за фахом, вказаних ЕГ не відповідає навчальному плану.</p> <p><i>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</i></p>

		<p>добросесності, яку очолює проректор із наукової роботи, робота якої регламентується «Положенням про Комісію з питань академічної добросесності ХДУ» .</p> <p>Відсутність уніфікованих критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів за різними видами діяльності для освітніх компонентів в межах ОП. Такий стан речей створює ситуацію, коли кожна навчальна дисципліна має власну систему оцінювання за національною 4 бальною та 100 бальною і шкалою ЄКТС.</p>		
Критерій 6. Людські ресурси	В	<p>Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, відповідає дисциплінам, які вони викладають, що підтверджено їх науковими ступенями та наявними публікаціями результатів наукових досліджень. Процедура конкурсного відбору викладачів є прозора та зрозуміла. Інформація про вакантні посади викладачів кафедри розміщується на головній сторінці сайту ХДУ. Роботодавці залучаються для реалізації освітнього процесу в якості керівників виробничої практики в закладах загальної середньої освіти, а також роботодавці є головами екзаменаційної комісії з Атестації</p>	В	<p>Відсутня інформація про зарубіжні стажування викладачів.</p> <p><i>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</i></p>

		<p>здобувачів ОП. Недостатнє залучення роботодавців та фахівців-практиків до проведення аудиторних занять. Відсутність чіткого положення про критерії преміювання науково-педагогічних працівників на основі наукових, науково-методичних, організаційних та інших здобутків.</p>		
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	В	<p>Фінансові та матеріально-технічні ресурси і методичне забезпечення ОП здійснюється на базі 8 лабораторій факультету біології, географії та екології, що забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Структурним підрозділом університету Агробіостанція_Ботанічний сад ХДУ – науково-дослідницький та культурнопросвітницький центр, навчальна база факультету біології, географії та екології. Тут проводиться постійна робота з інтродукції нових видів рослин та з вивчення забезпечує їх безоплатний доступ до всіх інфраструктур та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності, Інтернету, до електронного каталогу бібліотеки «e-Library», до баз даних Scopus і Web of Science.</p>	В	<p>Освітнє середовище та матеріальні ресурси створюють передусім умови для набуття здатності проведення досліджень у галузі біології, меншою мірою в площині педагогіки та методики навчання біології.</p> <p><i>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</i></p>

		<p>В університеті функціуюють: Юридична клініка, Соціально-психологічна служба.</p> <p>Університет створює умови для забезпечення осіб з особливими освітніми потребами реалізувати право на навчання.</p> <p>Політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій регламентується рядом положень ХДУ: «Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті».</p> <p>З метою запобігання та виявлення корупції в ХДУ введено посаду уповноваженої особи ректора з питань запобігання та виявлення корупції.</p> <p>Не в усіх навчальних аудиторія наявне швидкісне інтернет сполучення для зручної роботи.</p>		
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	В	<p>У Херсонському державному університеті створено відділ забезпечення якості освіти, одним із завдань якого є моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають можливість вносити свої пропозиції при перегляді освітньої програми.</p> <p>Роботодавці безпосередньо долучені до створення ОП.</p> <p>Рекомендовано створити сторінку</p>	В	<p>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</p>

		для громадського обговорення із стейкхолдерами змісту ОП на сайті ОП ЗВО.		
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	<p>ОП і робочий навчальний план розміщені у відкритому доступі на сайті кафедри біології людини та імунології. В ОП розкрито мету, програмні компетентності, програмні результати навчання, освітні компоненти, тобто повною мірою висвітлено інформацію щодо забезпечення освітнього процесу.</p> <p>Представлена інформація є достатньою за обсягом і змістом для інформування.</p> <p>Рекомендовано розмістити ОП на сайті приймальної комісії ЗВО у відкритому доступі для зручності ознайомлення зі змістом ОП абітурієнтам.</p>	В	<p>На офіційному сайті випускової кафедри університету варто було б ширше представити інформацію щодо освітньої програми, яка акредитується, та відгуки стейкхолдерів.</p> <p><i>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</i></p>
Критерій 10. Навчання через дослідження	Не застосовується	-	Не застосовується	-

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків GER резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Рекомендації щодо подальшого вдосконалення освітньої програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»:

1. Потребує доопрацювання фокус ОП та визначення її особливостей в контексті заявленої спеціальності, зменшення кількості посад, заявлених у пункті «Придатність до працевлаштування», та приведення їх у відповідність з компонентами ОП.

2. Внести зміни в ОП та навчальний план відповідно до чинних норм і правил:

2.1. ввести дисципліни методичного спрямування, які б забезпечували кваліфікацію в частині «Вчитель біології та основ здоров'я»;

2.2. внести зміни в ОП щодо перехресного вступу та додаткових умов у частині строків навчання та виконання додаткового навчального плану впродовж першого року навчання;

2.3. відкоригувати програму комплексного іспиту за фахом як форми підсумкового контролю відповідно до фахових дисциплін, які забезпечують заявлену кваліфікацію, враховуючи заявлено кваліфікацію ввести дисципліни педагогічного та методичного спрямування.

3. Привести у відповідність до вимог практичну складову підготовки здобувачів освіти, внести корективи в ОП та навчальний план, розробивши програми практики:

3.1. відкоригувати види та зміст практик відповідно до кваліфікації;

3.2. переглянути діючу робочу програму практики, відкоригувати її зміст, мету, результати відповідно до виду;

3.3. усунути невідповідність між практичною підготовкою на денній і заочній формах навчання;

2.4. виділити кредити на науково-дослідну та асистентську практику.

5. Оновити й упорядкувати структуру веб-сайту приймальної комісії, згрупувати правила прийому документів та вимоги до абітурієнтів згідно з освітніми програмами. Передбачити диференційований підхід щодо вступу на умовах загального так званого перехресного вступу, ввести додаткове вступне випробування, а також розробити програму випробування для перехресного вступу.

6. Спрямовувати наукові дослідження здобувачів вищої освіти у межах виконання кваліфікаційних робіт і викладання фахових дисциплін відповідно до специфіки галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, орієнтуючи їх на актуальні проблеми педагогіки та методики навчання біології.

7. Реалізовуючи діяльнісний та компетентнісний підхід у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня, ширше використовувати у викладанні сучасні педагогічні технології, інтерактивні методи, ділові ігри, навчальні кейси; організувати проекту діяльність здобувачів освіти у межах вивчення фахових методик.

8. Стимулювати викладачів для проходження закордонного стажування.

9. Завершити процедуру розробки механізму залучення представників роботодавців, експертів галузі та професіоналів-практиків до аудиторних занять, залучати фахівців-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до освітнього процесу на умовах трудових відносин.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

| <_> акредитацію ОП

| <_x> умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◇ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Ніна ТАРАСЕНКОВА